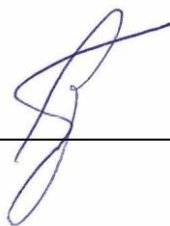

Ecologische beoordeling van de herinrichting van het perceel Dokter Ypey laan 10 te Noardburgum

Opdrachtgever	Scherjon's Klompenmakerij, Dokter Ypey laan 8, 9257 MR Noardburgum.
Referentie	Greve, M.S.E. 2013. Ecologische beoordeling van de herinrichting van het perceel Dokter Ypey laan 10 te Noardburgum. A&W-notitie NW-KA2013/19. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden.
Projectcode	NW-KA2013/19
Status	Definitief
Datum	14 augustus 2013
Projectleider	P. Biezenaar
Autorisatie	R. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
 2. Situatieschets en plannen
 3. Gebiedsbescherming en beoordeling
 4. Soortbescherming en beoordeling
 5. Conclusies
 6. Literatuur
- Bijlage 1.

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2

Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden

tel. 0511 – 474764, fax 0511 – 472740

email info@altwym.nl

website: www.altwym.nl

1. Inleiding

In verband met de beoogde aanpassing van het bestemmingsplan in verband met de herinrichting van het perceel aan de Dokter Ypey laan 10 te Noardburgum (Fryslân) is een ecologisch onderzoek noodzakelijk. Het inrichtingsplan bestaat uit de realisatie van recreatieve voorzieningen en aanpassingen aan de bebouwing op bovengenoemd adres. Op dit moment bevindt dit inrichtingsplan zich in de voorbereidingsfase. Het ecologisch onderzoek is gewenst om te bepalen hoe het plan zich verhoudt tot de ecologische wet- en regelgeving. Scherjon's Klompenmakerij heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

Het doel van dit onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van het plan zijn beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de SVIR (Ecologische Hoofdstructuur) en de Flora- en faunawet. Indien van toepassing, zijn aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingswijzen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Ten tweede is op 5 augustus 2013 een veldbezoek uitgevoerd, waarbij is gelet op de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

2.1 Situatieschets

Het plangebied is gelegen aan de Dokter Ypey laan buiten de bebouwde kom van Noardburgum. Het betreft een voormalige boerderij en omliggend land in kleinschalig coulisselandschap. Het plangebied betreft een deel van het totale perceel. De begrenzing van het plangebied is met een dikke rode lijn weergegeven in bijlage 1. De bebouwing bestaat uit een voormalig woonhuis met aangebouwde schuur die beide met pannen zijn bedekt en ten noorden van het woonhuis twee losstaande schuren met riet en golfplaten afdakbedekking. De schuren hebben geen spouwmuur. De opslag ten westen van de boerderij is reeds verwijderd. Het overige deel van het perceel bestaat uit soortenarm grasland. De noordelijke en westelijke begrenzing bestaat uit elzensingels en een sloot. Ook de oostelijke grens betreft een sloot met daarnaast de Dokter Ypey laan. De zuidelijke grens ligt ten zuiden van de erfbeplanting rondom het woonhuis. Deze erfbeplanting bestaat uit een conifeer en enkele lagere bomen.

2.2 Plannen

Het inrichtingsplan bestaat uit de sloop van de westelijke schuur, het verwijderen van de conifeer en de realisatie van een waterpartij met schansen om te kunnen fierljeppen. Deze fierljeppbaan zal extensief worden gebruikt. Tevens vinden aanpassingen plaats aan het woonhuis dat met name van binnen wordt gerenoveerd en worden openslaande deuren gerealiseerd in de aangebouwde schuur. Ten noorden van de oprit wordt mogelijk het zand opgebracht dat vrijkomt bij de realisatie van de waterpartij en worden parkeerplaatsen ingericht. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de singels of sloten.

Foto 1-4. Linksboven: woonhuis met aangebouwde schuur, rechtsboven: reeds verwijderde opslag, linksonder: af te breken schuur, rechtsonder: met kroos bedekte sloot langs noordgrens van plangebied.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

3.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn 'Groote Wielen' en 'Alde Feanen' op respectievelijk 6 en 8 km afstand van het plangebied. Gezien de besloten ligging van het plangebied, het huidige gebruik en de relatief grote afstand tot de betreffende Natura 2000-gebieden, is geen ecologische relatie tussen het plangebied en de aangewezen natuurwaarden aan de orde. Om de reden is de conclusie van de Voortoets, dat er geen sprake is van een kans op (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Groote Wielen' en 'Alde Feanen' of andere Natura 2000-gebieden in de omgeving.

3.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) en dergelijke gebieden ontbreken in de nabije omgeving. Daardoor en gezien de beperkte aard en omvang van de ingreep en het gebruik van het tussenliggend gebied kunnen negatieve effecten op (P)EHS-gebieden worden uitgesloten. Om deze redenen veroorzaakt het plan geen conflict met de provinciale regelgeving ten aanzien van de (P)EHS.

3.3 Overige vormen van gebiedsbescherming

Behalve de hierboven beschreven wet- en regelgeving kunnen gebieden ten aanzien van natuurwaarden ook worden beschermd via andere regelgeving, bijvoorbeeld verordeningen. Het plangebied en de directe omgeving zijn niet beschermd door deze overige vormen van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Het plangebied bestaat uit soortenarm grasland, sloten, singels en bebouwing. Gezien deze omstandigheden kan sprake zijn van een geschikte leefomgeving van een beperkt aantal (beschermde) soorten van enkele soortgroepen. Wettelijk beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet op voorhand kan worden uitgesloten, worden hieronder per soortgroep beschreven.

4.1 Planten

Het plangebied bevat soortenarm grasland, elzensingels en erfbepanting. De sloten zijn beschadwd door de elzensingels en vrijwel volledig bedekt met kroos. In de sloot in de noordoostelijke hoek van het plangebied groeit de licht beschermde Zwanenbloem. Er zijn geen werkzaamheden voorzien aan de sloot. Bovendien geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Gezien het huidige beheer van het gebied en de voedselrijke omstandigheden worden geen andere wettelijk beschermde plantensoorten in het plangebied verwacht. Het plan veroorzaakt daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde plantensoorten.

4.2 Ongewervelde diersoorten

De meeste wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten stellen zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien de verspreidingsgegevens en het ontbreken van belangrijke ecologische randvoorwaarden, zoals geschikt voortplantingswater voor wettelijk beschermde libellen en waardplanten voor dagvlinders, worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008).

4.3 Vissen

Het is niet te verwachten dat de sloten rond het plangebied wettelijk beschermde vissen bevatten. Reden hiervoor is de bladval en schaduw van de bomen en de bijna volledige bedekking met kroos waardoor de sloten ongeschikt zijn voor dergelijke soorten. Bovendien worden aan de sloten geen werkzaamheden verricht. Het plan veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde vissoorten.

4.4 Amfibieën & reptielen

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën en reptielen blijkt dat in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van enkele licht beschermde soorten, zoals Gewone pad, Meerkikker, Kleine watersalamander en Bruine kikker (Van Delft *et al.* 2011). Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het foerageergebied van bovengenoemde soorten. Voor licht beschermde amfibieënsoorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten. Op basis van de verspreidingsgegevens en door het ontbreken van geschikt leefgebied worden geen zwaarder beschermde amfibieën- of reptielensoorten verwacht binnen het plangebied. Het plan veroorzaakt daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieën- en reptielensoorten.

4.5 Vogels

Het plangebied bevat verschillende structuren die geschikt zijn voor broedvogels, namelijk de aanwezige bebouwing en de opgaande begroeiing. Deze bieden broedgelegenheid voor vogelsoorten als Witte kwikstaart, Zanglijster, Roodborst, Tjiftjaf en Zwartkop.

Bij verstorende werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Het is ook mogelijk om de werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te starten, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring die daardoor wordt veroorzaakt. Er dient te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan tijdens de

werkzaamheden, door bijvoorbeeld afval en bouwmaterialen niet dagenlang te laten liggen. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen, die indicatief is en niet uitputtend. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nestplaatsen van soorten van deze lijst in en nabij het plangebied aangetroffen. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat de herinrichting van het plangebied de functionele leefomgeving van in de omgeving aanwezige jaarrond beschermde nestplaatsen zal aantasten.

Samenvattend

Het plan veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen.

4.6 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij soorten die niet zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de volgende paragraaf aan bod.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor (Melis 2012, www.zoogdieratlas.nl), namelijk Watervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. In het verleden zijn verblijfplaatsen aangetroffen van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger in de bebouwing van de noordelijker gelegen klompenmakerij (gegevens VZZ 1999). Het woonhuis en de aangebouwde schuur binnen het plangebied kunnen tevens verblijfplaatsen van deze soorten bevatten. Dit betreft de ruimte in de spouw van het woonhuis en ruimte onder de dakpannen bij zowel het woonhuis als de schuur. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de geschikte locaties. De overige schuren bevatten geen spouw en zijn gecontroleerd op sporen die wijzen op aanwezigheid van vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen. De omringende bomen kunnen holten bevatten die als verblijfplaatsen van vleermuissoorten als Gewone dwergvleermuis kunnen dienen. Deze bomen worden niet gekapt. Uitzondering hierop vormt de conifeer ten zuiden van de aangebouwde schuur, maar deze bevat geen holten die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Om deze redenen veroorzaakt de beoogde herinrichting geen direct negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied doet naar verwachting dienst als foerageergebied voor een aantal van de bovengenoemde vleermuissoorten, zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Tijdens uitvoering van de herinrichting zal het plangebied in vergelijkbare mate geschikt blijven als foerageergebied als in de huidige situatie. Door de realisatie van de waterpartij en een eventuele inrichting van een (ecologische) moestuin, zal het gebied in de toekomstige gebied naar verwachting een grotere waarde hebben als foerageergebied van vleermuizen. Om deze redenen kan worden geconcludeerd, dat de functionele leefomgeving van de (in de omgeving) mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied gewaarborgd blijft en bezwaren vanuit de Flora- en faunawet niet aan de orde zijn.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen om zich te oriënteren meestal gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals lanen, boomsingels, (oever van) sloten en straatpatronen. De singels rondom het plangebied zijn lijnvormige elementen die kunnen dienen als vliegroute van een aantal van de genoemde soorten. Met name de singel aan de noordkant van het plangebied en de singel die parallel loopt aan de Dokter Ypey laan vormen mogelijk een vliegroute naar het foerageergebied in het westelijker gelegen bosgebied en de zuidoostelijker gelegen dobbe/pingo-ruïne. Er zijn geen werkzaamheden voorzien aan deze singels. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Om deze reden dient de mogelijke functie van de singels als vliegroute te worden gewaarborgd door lichtuitstraling op de bomenrijen te voorkomen. Indien aan deze voorwaarde wordt voldaan, veroorzaken de plannen geen effecten op deze (mogelijke) vliegroutes. In dat geval veroorzaken de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen. Indien bijvoorbeeld bij de te realiseren parkeergelegenheid kunstverlichting wordt aangebracht, wordt aanbevolen in overleg te treden met een ter zake kundige ecooloog. Deze kan advies geven hoe de kunstverlichting kan worden geplaatst om een mogelijk conflict met de Flora- en faunawet te vermijden.

Samenvattend

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de beoogde herinrichting geen negatieve effecten veroorzaakt op verblijfplaatsen van vleermuizen en de functionele leefomgeving daarvan. De uitvoering van het plan veroorzaakt daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen. Er wordt hierbij uitgegaan dat geen extra lichtuitstraling plaatsvindt op de omliggende singels, zoals dat hierboven is omschreven.

4.7 Overige zoogdiersoorten

Licht beschermde zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Egel, Bunzing, Haas, Ree, Mol en verschillende (spits)muizensoorten (Melis 2012, www.zoogdieratlas.nl). Het valt te verwachten dat enkele van deze soorten ook in en nabij het plangebied geschikt leefgebied hebben gevonden. Voor licht beschermde zoogdiersoorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

Middelzwaar beschermde zoogdiersoorten

Er komen geen middelzwaar beschermde zoogdiersoorten voor in de omgeving van het plangebied, met uitzondering van Steenmarter (www.zoogdieratlas.nl, Melis 2012). Deze soort laat gedurende de laatste decennia een uitbreiding van het leefgebied zien. Er zijn geen verblijfplaatsen van Steenmarter aanwezig in

het plangebied, maar mogelijk maakt het gebied deel uit van het foerageergebied van deze soort. Na uitvoering van de ingreep is het plangebied weer geschikt als foerageergebied voor deze soort. Ook is er voldoende alternatief foerageergebied voor Steenmarter in de omgeving. Om deze redenen veroorzaakt het plan geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van Steenmarter.

Zwaar beschermde zoogdiersoorten

Er komen geen andere zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen) voor in de omgeving van het plangebied en deze worden ook niet verwacht. Het plan veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van overige zwaar beschermde zoogdiersoorten.

Samenvattend

De beoogde herinrichting van het plangebied veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van overige zoogdiersoorten.

5. Conclusies

De conclusies uit de bovenstaande hoofdstukken ten aanzien van gebiedsbescherming en soortbescherming zijn hieronder samengevat. Er wordt van uitgegaan dat geen extra lichtuitstraling plaatsvindt op de singels rondom het plangebied, zoals dat in paragraaf 4.6 (vleermuizen) is omschreven.

Gebiedsbescherming

- De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Ecologische Hoofdstructuur en overige vormen van gebiedsbescherming).

Soortbescherming

- De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten, mits wordt voorkomen dat broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten worden verstoord (zie paragraaf 4.5).

6. Literatuur

- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron*, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. *RAVON* 42, jaargang 13 nummer 4; 105-119. *RAVON*, Nijmegen. EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Melis, J. (red.) 2012. Werkatlas zoogdieren provincie Fryslân. Provincie Fryslân, Leeuwarden.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Geraadpleegde internetsites

www.zoogdieratlas.nl
www.waarneming.nl

Bijlage 1.

